

характеризуються переважанням мотивації досягнення та спрямованості на результат. Натомість, серед юнаків, для яких матеріальне збагачення не є вагомим цінністю, більше виражені мотиви уникнення невдач та процесуальна орієнтація у діяльності.

Література:

1. Войцеховська О.В. Проблема формування навчально-професійної мотивації студентів вищого навчального закладу. *Молодий вчений*. 2018. №2 (54). С.63–66.
2. Кузнецов М.А. Мотивація людини: основні форми та закономірності функціонування. *Вісник ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. Серія «Психологія»*. Випуск 44. Ч.1. Х. : ХНПУ, 2012. С.116–137.
3. Мишко Н.М. Дослідження ціннісно-сислової сфери майбутніх психологів, які здобувають другу вищу освіту. *Науковий вісник Херсонського державного педагогічного університету. Серія «Психологічні науки»*. 2015. Вип. 2. Т.2. С. 21–26.
4. Поліванова О.Є. Взаємозв'язок уявлення про успіх та соціально-психологічних характеристик особистості у сучасній молоді. *Вісник Харківського національного університету. Серія «Психологія»*. 2014. №1099. С.19–22.
5. Юдіна Н.О. Особливості полімотивації студентів різних форм навчання. Наукові студії із вікової та практичної психології / авт.кол. Н.О.Гончарова, Ю.І.Калюжна, Ю.О.Клименко, О.Г.Коваленко; за ред. К.В.Седих. Полтава: Астрія, 2018. С.220–232.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО ЗДОРОВ'Я

Овчаренко А.Р.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
ovcharenko@gmail.com*

Актуальність проблеми. В умовах сьогодення здоров'я та благополуччя її громадян є пріоритетом для будь-якої держави і весь спектр заходів в освітній сфері націлений на досягнення цього пріоритету. Особливо важливою є проблема забезпечення адекватного ставлення до здоров'я особистості в кризові періоди онтогенезу, до яких належить і юнацький вік. Студенти часто відчують суттєві труднощі у житті, обумовлені їх переходом з епохи дитинства до епохи дорослості. Вони, намагаючись реалізувати своє прагнення до самовизначення, часто відчують нестачу особистісних ресурсів, неспроможність самодостатньо жити, що позначається у зменшенні ціннісного ставлення до свого здоров'я серед представників цього віку.

Різні аспекти ставлення особистості до здоров'я розглядали науковцями тривалий час. Зокрема, особливостям ставлення до свого фізичного і психічного здоров'я присвячені роботи зокрема: М.Й. Боришевського, І.О. Ральникової, Г.В. Ложкіна, О.Я. Чебикіна та інших. Актуальні дослідження

проблематики ставлення до здоров'я студентів в актуальних дискурсах представлені у працях таких вчених як Н.В. Гранкіна-Сазонова [1], І.М. Гресько [2], І.М. Мунасіпова-Мотяш [3]. Разом з тим проблема ставлення до здоров'я у студентському віці, його динаміка й сукупність чинників формування потребують подальшої систематизації. Зокрема, не представленим у літературі залишається питання впливу умов навчання на формування ціннісного ставлення до здоров'я особистості студента.

Мета тез – представити результати дослідження особливостей ставлення до здоров'я студентів різних спеціальностей.

Методика та організація дослідження. Для діагностики особливостей ставлення студентів різних спеціальностей до власного здоров'я використані методики: методика «Шкала психологічного благополуччя» (К. Д. Ріфф, адаптація Т. Шевеленкової і П. Фесенка); методика самооцінки фізичного, психічного і соціального здоров'я (за С.С. Степановим). До вибірки дослідження увійшли 60 студентів (36 дівчат та 24 хлопці), 36 із яких навчаються за спеціальністю «Психологія» у Полтавському національному педагогічному університеті імені В.Г.Короленка та 24 студенти технічних спеціальностей Полтавського національного технічного університету імені Ю. Кондратюка.

Результати дослідження. Встановлено, що студенти-психологи характеризуються більш вираженими показниками інтегрального показника благополуччя (64%), автономії (54%), управління середовищем (52%), особистісного зростання (44%) і самосприйняття (44%). Надаючи постійної уваги своєму особистісному зростанню у процесі професійного навчання, студенти-психологи більше позитивно оцінюють власну особистість, ставляться до себе як до людей, що реалізували свій потенціал, спроможні як активно включатися до системи стосунків з людьми, так і зберігати автономію в таких стосунках. Тобто, показники їх благополуччя відповідають запитам обраного ними фаху і передбачають як особистісний саморозвиток, так і реалізацію в системі стосунків.

Натомість, студенти технічних спеціальностей характеризуються дещо зниженими показниками психологічного благополуччя (48%), особистісного зростання (18%) і само сприйняття (25%), автономії (28%), управління середовищем (18%), при значному переважанні вираженості цілей у житті. Такі студенти мають деякі переживання через власну непродуктивність, неспроможність реалізуватися у житті. При цьому, маючи виражену залежність від соціального оточення, такі студенти переважно не спроможні до автономії. Хоча вони мають чітко визначені життєві цілі та спрямовують свою активність на їх досягнення.

Студенти-психологи характеризуються більш вираженими показниками емоційного благополуччя (52%) та соціального здоров'я (54%). Вони більше, ніж студенти технічних спеціальностей, спроможні до переживання позитивних емоційних станів, менше напружені у житті та більш ефективні в системі комунікації, де можуть успішно вирішувати конфлікти і гнучко поводитись з оточуючими. Це, загалом, відповідає обраному ними фаху професійного

становлення та засвідчує успішність формування професійно важливих якостей психолога серед цих респондентів. Натомість, студенти технічних спеціальностей відчують виражену емоційну напругу (44%) та схильність до відкритих протистоянь з оточуючими (53%), що обумовлено відсутністю цілеспрямованого розвитку особистісних характеристик досліджуваних під час професійного навчання.

Висновки. Виявлено, що ставлення до здоров'я студентів обумовлено специфікою їх фахового навчання, що передбачає реалізацію різних форм навчально-професійної активності та відмінний ступінь особистісного саморозвитку. Так, студенти-психологи, в силу вагомості комунікації з оточуючими для майбутньої професійної діяльності та постійного розвитку власної комунікативної компетентності в процесі навчання, імовірно, мають вищі показники емоційного та соціального здоров'я, психологічного благополуччя, які досягаються шляхом активної реалізації в комунікації, розширення спектру особистісних досягнень при вираженій спроможності до перебування в автономному стані в стосунках. Натомість, студенти технічних спеціальностей, для яких комунікативна сфера не є настільки важливою в переліку фахових компетентностей, імовірно, не настільки реалізовані у системі міжособистісних комунікацій.

Література:

1. Гранкіна-Сазонова Н.В. Психологічне благополуччя та життєстійкість студентів-психологів як важливі чинники освоєння професії. *Psychological Journal*. 2018. №1 (17). С.23–42.

2. Гресько І.М. Професійне здоров'я особистості в умовах пандемії. Особистісні та ситуативні детермінанти здоров'я: *Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Київ, 18 листопада 2020 р.). Київ. 2020. С.39-42.

3. Мунаспіпова-Мотяш І.М. Особливості суб'єктивного благополуччя студентів різних спеціальностей в умовах пандемії. *Соціокультурні та психологічні виміри становлення особистості: Зб. наукпраць за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Херсон, 30 вересня – 01 жовтня 2021 р.). Херсон : ФОП Вишемирський В.С., 2021. С.183–186.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ОСОБИСТІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЮНАКІВ ІЗ РІЗНИМ РІВНЕМ СМИСЛОЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ

Олефір А. М.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
olefir_al@gmail.com*

Актуальність проблеми. В умовах сучасного суспільства життєздійснення юнаків суттєво змінилося. Це пов'язано із загальною інформатизацією виробничих та міжособистісних відносин, швидким темпом життя, переорієнтацією ціннісних пріоритетів та виробничих умов діяльності. В таких умовах актуальним є дослідження чинників формування особистісного